

A halak tudják

részlet

Nézte, hogy a kétkanálnyi kakaó miképp süllyed el a tejben. Mint két sziget, két pici Atlantisz merült alá lassan.

Eszti szerette ezt az esti csöndet. Nyugodtan ki merte volna jelteni, hogy mindig erre vágyott. Egyszer látott egy filmet, ami az Alföldön játszódott. Oda érkezett egy fiú, valami tudóspalánta, eredetileg csak néhány hétre, hogy madár-megfigyeléseket végezzen, aztán ott maradt. Már akkor is érezte, hogy valami ilyesmi lenne a neki való.

Kilenc évet ücsörgött végig egy kutatóintézetben, ami nem volt rossz, de sokkal kevesebbet lehetett kint a természetben, mint amire egyre növekvő kedve serkentette volna. Iroda, papírok, villódzó monitor, e-mailezgetés, nyomtatás. Többnyire ebből állt a nap. No meg dr. Pappból, a nagyemberből, aki tényleg nagy volt; egyébként az esze sem volt kevés, de hogy mindenre és mindenkire rátelepedett nyomasztó súlyával, az biztos. Csak bömbölni tudott, és rendes szokása volt, hogy lapátnyi kezével hátba vagdossa az embereit, férfi-női kollégát, takarító nénit egyaránt. Dr. Papp agglegény volt, ezért aztán az intézetben mindig is akadt egy-egy nő, aki úgy érezte, hogy dr. Papp mellette lelhetné meg a boldogságot, jóllehet, az igazgató úr egy csöppet sem tűnt boldogtalannak, és emiatt a felajánlásokkal sem élt. Eszti azért egy csöppet elcsodálkozott, amikor egy kísérleti tervet beszéltek meg, dr. Papp egyszerre felsóhajtott, „Néha megborzadok, elmúltam ötven, és még nincsen gyerekem!”, mondta, majd a kezét a tarkóján összekulcsolva hátradólt a foteljában és vigyorogva nézett rá. „Mit gondol, Marcipán, nem kéne dolgoznom ezen a projekten is?”

Marcika Eszter a tőle telhető legnagyobb természetességgel felelte, „Azt hittem, professzor úr minden idejét lefoglalják az afrikai törpeharcsák.”

Dr. Papp felnevetett, nevetni is úgy tudott, hogy rengtek belé a falak, aztán a következő pillanatban akkorát csapott az asztalra, hogy több papírlap is elszállt a szelével. „Igaza van, Marcipán, hogy a fenébe csinálja, hogy magának mindig igaz a van?”

És Eszti érezte, hogy ebben a túlzó dicséretben ott rejlik egy szemernyi szemrehányás és idegesség is.

Anya halála után ösztönösen felajánlotta az apjának, hogy hazaköltözik. Apa nyolcvannégy éves, Eszti a második házasságából született, pontosan ötvenéves volt akkor. Mindig is restellte kicsit, hogy az apja kopasz, a maradék haja ősz. Rendre a nagyapjának nézték a „bácsit”. Pedig apa friss és üde volt, elmúlt hatvanéves, amikor vett egy kismotort, azzal járt fel a hegyre, a szőlőbe. Most már legalább két éve nem motorozgat. Kapálni is ritkábban megy fel. De a temetés

után idegesen förmedt rá, „Sehová nem költözöl, maradsz a seggeden, ahol vagy. Nem vagyok pisis gyerek, akit babusgatni kell. Azt nem fogod megérni. Majd úgy csinálok, mint anyád.” Ebben az egyben lehet, hogy igaza volt.

Anya reggel összeesett a konyhában és meghalt, még mielőtt az első cigaret-tára rágyújthatott volna. Hatvannégy volt mindössze.

Eszti megrázta a fejét, mint aki nem is akarja hinni, mindez így történt. És hogy mindez újra és újra végigfut a fejében, miközben elsüllyed a tejben a két kis kakaóhalom. Megkavarta az italt, kortyolni kezdte. Ha igaz, amit egyszer hallott egy tréningen, a világ bennünket érő jeleinek csupán hat százalékát vagyunk képesek észszel felfogni, a többi meg ugyanúgy elsüllyed bennünk, mint a kakaópor.

Még ki kell majd mennie a kádakhoz, ahová napközben behozták a lehalászott halat; ezeknek két napig itt kell pihenniük, amíg kiürül a gyomruk, mert csak úgy lehet szállítani őket. És pont ez benne a jó, hogy ki kell menni. Este, kilenc után felhúzni a gumicsizmát, végigjárni a telepet, a kádakat. Beszélni még egy-egy emberrel. Mindegy, hogy éjjeliőr vagy halász.

Anya temetése után három héttel volt az osztálytalálkozója, nem kerek évforduló, de akkorra sikerült összeszerveznie Kékesynek. Eszti a legjobban Ardó Magdit várta, akiről, amióta férjhez ment Máltára, alig tudott valamit, de Kékesy jelezte, sikerült kiderítenie, hogy Ardó is itthon van mostanában, és hosszas nyomozás után beszélt vele, úgyhogy jön. És valóban, Ardó Magdi beállított, és rögvest odaült Eszti mellé a padba, ahol négy éven át a helye volt. Csak annyit mondott köszönésképp, mert késett, és Béla bácsi már szónokolt, hogy „Bocs, a halakat nem lehet csak úgy ott hagyni.”

Ezért kell néha találkozni az igazán fontos emberekkel, filozofált magában Eszti, miközben kiitta a kakaóját. Az osztálytalálkozó után egy hónappal már ott dolgozott a halgazdaságban. Ardó amikor elvált a máltai férjtől, illetve az tőle, akkor hazajött. És még a repülőn megismerkedett Istvánnal, aki évek óta építgette a halastavait. Ardó nem titkolta, „Nekem kell valaki, aki mellettem van. Akkor én is nagyon be tudom vetni magamat.” El is végzett egy sereg tanfolyamot, kitanulta a halakat, a pályázatiírást és magát Istvánt is, aki – mint fogalmazott – a legszeretetre méltóbb bálna.

„Halász leszel?“, kérdezte az apja, amikor közölte vele a döntést, hogy ott hagyja az intézetet és átköltözik a gazdaságba Magdiékhoz. Halász, hagyta rá, és még jól is esett ezt mondania. Minek mindig fennhéjázni. Hogy így a doktori cím, úgy a PhD. Halász, kész. Biztos van olyan halász, aki többet tud az egyetemi főatyaúristennél, akinek erről szól minden pecsétes papirosa.

Eszti felhúzta a gumicsizmát, belebújt a kapucnis kardigánjába és kilépett a házból. A mobilja megrezdült a zsebében, István kereste.

„Marcipán, a kettes-hármas mindenképp nézd meg, hogy forgatták-e a vizet, kell nekik az oxigén.” „Tudom”, felelte Eszti, „szóltam még délután Gyulának.”

„Akkor oksi, jóéjszákát.”

István alapos, de szőröző. Eszti Ardótól már rég tudta, hogy István itt mindent a saját két kezével épített. Egyszer erre járt kocsiival, amikor még csak kereskedett a hallal. Meglátta a bugyogó kis forrást a falu határában. Lefékezett, vissza-

tolatott, kiszállt. Aztán bement a polgármesterhez és megkérdezte, jól látja-e, hogy víz a semmibe folyik el. A polgármester felvonta a vállát. „Hát hová folyjon?” Akkor kezdődött itt minden, tizenöt éve. Azért István mesélt pár meredek dolgot is, amire láthatólag büszke volt, de Eszti inkább megrökönyödött rajta. Például, hogy milyen módszerrel felvételizteti az embereket. Kicsit beszél velük, aztán hirtelen azt mondja nekik, „hozd ide a cigimet, vagy figyi, ott kint találsz vödröt, mopot, mosd fel a folyosót.” Ha nem csinálja meg, érted, akkor mit akar itt? Itt a meló az első, aki ezt nem fogja fel, inkább el se kezdje. Ilyeneket mesélt István csillogó szemmel. Esztiben egyvalami nagyon megmaradt. Amit egy srácról mondott. „Bejött a gyerek, rögtön látom, hogy a csuklóján van valami karszalag. Kérdem, mi a szar az? Azt mondja, volt egy buliban, ott ez volt a belépő. Mikor volt a buli?, kérdezem. Négy hónapja? És nem tudod levenni? Nem, mondja, mert hogy érzelmileg fontos neki. Érzelmileg, aha, bólogatok. Ja, mondja, érzelmileg. Na, gyere ide, mondom a gyerekeknek. Elővettem a fiókból az ollót, megfogtam a kezét, és nyissz, érted, levágtam azt az ótvar szalagot. Tessék, ennyi. Megmondtam a srácnak, hogy itt nem érünk rá lelkizni, szalagokat nézegetni a kezünkön. Túl kell lépni ezeken. Vagy dolgozol vagy nem. Ezt kell eldönteni.”

Eszti átvágott az udvaron. A túloldalon épül az új tároló, EU-s pénzből, mert be akarják hozni az új dán takarmányt, ami ezerszer jobb, mint trikatér. A zsírt leégetik róluk, és a húsa olyan fehér lesz és dús, mint egy tengeri halé. Mert a ponty azért csak ponty, akárhogy is igyekeztek eddig. Zsírosodik, aztán ha megül az iszapban, baj van, megérik a húsán. És a vevő visszajelez, már nem olyan világ van, hogy azt eszi, amit kap. Ha iszapízű, többet nem vesz belőle.

A régi téesz-telep kocsiszínében ott álltak a teherautók. Még mindig akad néhány IFA, sőt ZIL is. „Závód Ímenyi Lihacsova”, zengték kórusban Magdival, amikor Eszti megérkezett, és István a Tojáson (az ósrégi Toyota-dzsippen) végigvitte őket a gazdaságon. „Ti miket tudtok!”, nevetett hörögve István, „én egy kukk oroszra nem emlékszem, pedig lehet, hogy jól jönne néha.”

Eszti elhagyta a mérleghidat, felkaptatott a kisebbik gátra, és a túloldalon leereszkedve odaért az úsztató kádakhoz. Figyelte, lát-e valakit az emberek közül, de sem Gyula, sem Sanyi nem járt a közelben, visszamentek az őrhelyükre. Messziről, a falu felől a templom kis harangjának kolompolása szállt, kilenc óra volt, és már majdnem teljesen sötét. Vége a nyárnak. Amikor valaha a *Tüskevárban* olvasta ezt a mondatot, majdnem beleszakadt a szíve, annyira érezte, amit Tutajos és Bütyök, hogy ez tényleg valamilyen módon a halál, egy nyár sosem tér vissza többé.

Ma már nem így gondolja. Vagyis inkább toleránsabb lett. Már meglátja, miért szép az ősz. Mit ad a szeptember, az október és a többi hónap. Most kifejezetten várta az őszt. Annyit már tudott, hogy egészen karácsonyig nagyüzem lesz a telepen. A legfontosabb időszak következik, a lehalászás, a szállítás, bár ezzel neki nincs dolga. Neki a következő szezonnra kell előkészíteni a tavakat, kitalálni valami újat, és lesni, milyen pályázatokból lehetne megvalósítani az ötleteket. Érezte, klassz lesz ez az ősz és a tél.

Végigsétált a kádak mentén. Mindent rendben talált. A kis vízforgató aggregátor serényen dolgozott, bár Eszti úgy vélte, felesleges egész éjjel mennie, már

eléggé lehűlt a levegő, ilyenkor az algák sem használják el az oxigént. Szól Gyulának, hogy egy óra múlva lekapcsolhatja a gépeket.

Megint megrezzen a telefon a zsebében. Megnézte, magántelefonszámot írt ki. Felvette.

„Esztikém, te vagy? Itt Vali néni, tudod, Zákányi Botond felesége.”

„Igen, igen, csókolom”, hadarta, és máris beleköltözött egy kicsi rossz érzés.

„Na, hát sokat vacilláltam felhívjalak-e, de aztán nem tudtam nyugodni.”

„Apámról van szó? Mi történt vele?”

„Igen, a papusodról. Ne ijedj meg, semmi vész. Tudod, hogy Botonddal milyen jóban voltak. Néha felhívom, amióta anyád meghalt, beszélünk néhány mondatot.”

„Köszönöm, igazán rendesnek tetszik lenni...”

„Jaj, hagyj már, nem ezért telefonálok. Itt volt apád a délután, tudod, születésnapom van, gondoltam, ő is egyedül van, én is, eszünk egy kis tortát, iszunk egy teát.”

„Isten éltesse, Vali néni...”

„Jól van, na, hagyj el. Éltet, éltet, de minek. Hanem Árpáddal történt egy kis baj..., ha érted, mire célzok.”

Eszti állt a négyes halmedence mellett, nézte a víz sima felszínét, és azt érezte, hogy ugyanolyan monotonul zakatol a feje, mint a szomszéd medencében a kis vízforgató.

„Nem, nem egészen. Rosszul lett?”

„Jaj, nem, dehogy. Ellenben... hogy is mondjam, nem tudom máshogy mondani, na... Összevizezte magát. Teljesen, lucskosra.”

„Jeszus...!”

„Ami igazán aggasztott, hogy egyáltalán nem vette észre. Mondjuk, én is csak akkor, amikor már indulni készült és felállt. Majdnem elájultam, amikor megláttam, de mit mondtam volna neki? Rettentő kínos volt. Ott állt, beszélt még, búcsúzkodott, és semmit sem érzékelt abból, hogy lucskos a nadrágja. Szólni akartam, mert valahogy éreztem, hogy így nem mehet ki az utcára, de egyszerűen nem jött hang a számra. Sőt, megvallom, roppant szégyellem, hirtelen meg akartam szabadulni tőle, és szinte kitaszigáltam az ajtón... Aztán meg néztem az ablakból, hogy ballag az utcán és befordul a sarkon. Hát ez van, angyalom, akartam, hogy tudd... és ne haragudj rám!”

„Ugyan, dehogy...”, mondta Eszti rekedt hangon a telefonba. „Köszönöm, hogy szólni tetszett.”

„Rá kéne nézni, elvinni kivizsgálásra. Tudom, Árpád nem könnyű eset. Ha hazajössz, szólj nekem, és segítek, amiben csak tudok. De ez így nem maradhat, ugye egyetértesz?”

„Persze, nagyon jól tette, hogy hívott. Megpróbálok elszabadulni pár napra. Még egyszer köszönöm, Vali néni.”

Visszasüllyesztette a mobilt a zsebébe, és továbbra is a vízre meredt. Itt járt a múlt héten egy kedves csapat, István néhány régi haverja, köztük volt egy fickó, aki viccelődve adta a nagy állatvédőt; nézték a lehalászást, és csak mondta a magáét, „Micsoda, elválasztják a halakat a családjuktól, miféle dolog ez? Egy halnak nincsenek jogai? Egy hal apja és hal anyja az nekünk semmi?”

Amíg él, egy apa apa marad. Ebben bizonyosan különbözünk a halaktól.

Fel kell hívnia apát, még ma este. Úgyis éjfélig olvas. De mit kérdezzen? Hallom Vali nénitől, hogy... Apa tudod, az inkontinencia... El fogja küldeni melegebb éghajlatra.

„Jó estét, Esztike.”

Gyula jött szembe, az egyik éjjeli műszakos. Olyan férfi, akitől félne a sötétben, ha nem tudná, milyen jámbor, szinte szolgálalkú férfi. Az arca barázdált, sötét. A szemöldöke bozontos és összenőtt, mintha mindig rettentő méreg dülne a lelkében. Most levette a baseballsapkáját, ahogy odaért eléje.

„Minden rendben?”, kérdezte a férfi.

„Úgy tűnik, minden. A vízkeverőt ki kell majd kapcsolni éjszakára.”

„Tudom, István már szólt.”

„Akkor jól van. Jó estét.”

Kicsit rosszul esett neki, hogy István külön szólt Gyulának is, miután megbeszélték, hogy mit kell tenni. Ennyit csak el tud intézni, a fene egye meg.

Visszatért a szobájába. Magdi tündérien berendezte a számára, még egy infraszaunát is építtetett, hogy jól érezze magát. Eddig egyszer sem használta.

Apát hívja fel előbb, hogy jönni fog, vagy Magdit, hogy mennie kell. Az utóbbi mellett döntött. Két-három nap, ígérte Magdinak, aki természetesen mindenbe beleegyezett. „Addig maradsz, amíg kell, ne hülyéskedj!” „De szükségetek van rám nektek is...” „Az igaz”, mondta Magdi, „de mi nem vagyunk az apád. Esetleg a pályázatot vidd magaddal, hátha kicsit tudsz vele foglalkozni, egyébként ráér. Remélem, nem lesz semmi baj. Drukkolok neked!”

Magdi ilyen, Eszti tudta. Három évig ápolta otthon az anyját, forgatta, etette. És közben dolgozott mellette. Lehet, hogy ide kellene hozni apát? Te jó ég, az milyen lenne... Telefonálni sem volt ereje. Majd holnap beállítok, vagy esetleg útközben odaszólok. Ma már úgysem lehet tenni semmit.

Feküdt az ágyban, hallgatta a csöndet. A harangocska megint kolompolt kétőt. Valami maffiafilmben, tán a Keresztapában hallotta, hogy a „halakkal alszik” azt jelenti, hogy az illetőt eltették láb alól. Hát ő itt minden éjjel a halakkal alszik. Több hónapja. Viszont senkinek nincs láb alatt. Legalábbis ebben bízik. Oldalt fordult. A nagyanyja jutott eszébe, egészen kicsi korából, amikor néha nála aludt, abban a régi vályogházban. „Mondjad, Jézus, aztán kushadj!” , mindig így búcsúzott el tőle este. Most ezen az emléken picit elmosolyodott. Sőt, halkán még ki is mondta, Jézus...

Opálos volt a táj reggel, amikor útra kelt. Ahogy a tavak mellett haladt a nemrégiben aszfaltozott úton, igenis azt érezte, most elmegy, el onnan, ahová tartozik, és oda, ahová tartozik. Egy ideje tartott kicsit a várostól, ahol felnőtt, ahol minden követ ismernie kellene, és ahol lépten-nyomon ismerősökkel találkozik. Tartott a szülőháztól is, amennyiben egy háromemeletes bérház lehet szülőház; de hát az, nem kell szégyellni. Itt zajlott az egész gyerekkora, az iskolai évek. A szerelmek, az életrajzokban ilyenkor szokás ezt is hozzátenni, és Eszti most elmosolyodott, mint az este az ágyban. A legmókásabb, hogy először Angéla néni be volt szerelmes, pontosan érzi ma is az érzést a szíve táján, de még valahol

a torkában is. Angéla néni trafikos volt, és egészen máshogy nézett ki, mint anya, tán emiatt keltett benne vágyat a más iránt, mint amit megszokott. Felrakott kontyot viselt, magas sarkú cipőt, csizmát, és mindig ki volt festve, ráadásul szipkából szívta a cigarettát. Anya és apa csak fogták, anya többnyire összecsapott három ujjal. Eszti nem szerette nézni, ahogy elnyomja a csikket, volt abban valami szadizmus, mint amikor végképp kicsinálunk valakit és még élvezzük is.

Angéla néni után aztán már fiúk jöttek a szerelemlistán, csupa fura szerzet. Sosem a szabályos, csinos fiúkon akadt meg a szeme. Abba szeretett bele, ami nem volt szép rajtuk. Komlósi Ferinek szétállt a két szeme. Egy időben hordott leukoplasztal leragasztott szemüveget, ekkor nem nagyon érdekelte a Feri, de aztán elhagyták a gyógymódot, ami nem sokat segített, és megint lehetett látni, hogy a jobb szemével teljesen oldalra néz, és az már megint tetszett neki. Aztán ott volt, igaz, nem a házból, de az utcából a Sántha Vili, aki, hát van ilyen, tényleg sántított, a csípőficam miatt. Egy időben magas szárú, fűzős cipőt hordott, ám érdekes módon Eszti ez nem zavarta, mint Feri esetében a leragasztott ókularé, inkább tetszett neki, hogy Vilinek milyen különös lábbelije van, olyan, mint az öreg néniknek, és ez már valami. És végül, míg aztán el nem került otthonról, ott volt a Schmidt Csaba, a dr. Schmidt ügyvéd fia. Ők nem is emeletesen laktak, hanem a túloldalon, egy villában, és mindenük megvolt, az ezerhatos Lada után Passattal jártak. Dr. Schmidtről tudni lehetett, hogy szolgálatait egyaránt igénybe vették a pártbizottságon és a püspökségen, meg később mindenféle pártok. Schmidt Csaba eggyel felette járt a gimiben, és Esztinek semmi esélye sem volt, hogy valaha is szóba álljon vele. Csabának már másodikban robogója volt, azzal furikázta a csajokat, már az olyanokat, mint a Szémán Lilla vagy a Varjú Csilla. Aztán egy májusi estén jött a hír, hogy a Csaba a Szabadság úton fejre állt. Papucsban motorozott, mesélte másnap Istenes néni a zöldségesnél, csak úgy repült a papucs, a Csaba meg nekivágott egy konténernek, illetve, konkrétan belezuhant a kukába. Amikor másfél hónap múlva kijött a kórházból, és ott ügyetlenkedett a kistéren, Eszti akkor közeledett hozzá. Amikor a Szémán Lillák és Varjú Csillák, a csillogó kis nőcik sehol sem voltak, Csaba pedig könyöktámaszos bottal érkezett a térre, a padra le sem tudott ülni, csak a beton pingpongasztalnak támaszkodott, és kicsit félre tartott fejjel nézte, mi történik körülötte.

Milyen baromi régen volt mindez, gondolta Eszti, és hirtelenjében elkezdte sorra venni azokat a férfiakat, akik a halgazdaságban ott élnek körülötte, hátha akad köztük olyan, aki valamilyen fogyatékkal bír, akkor talán lenne esély. Egyelőre nem ismert ilyen embert, egyedül egy halászról tudta meg, ha jól emlékszik, Sanyi a neve, hogy otthagya a felesége, mert a Sanyi ivott és néhanapján verte. Magdi szerint a válás kijózanította, és egészen megkomolyodott, legalábbis ami munkát rábíznak, azt tökéletesen elvégzi. Most nem tudta volna felidézni Sanyi arcát, inkább Gyuláé ugrott be, akiről még ennyit sem tudott, hiába, hogy majdnem három hónapja együtt dolgoznak, és mindennap látja.

Igaz, nem a volt és a sosem volt szerelmekkel kellene most foglalkoznia, hanem azzal, mit mondjon apának. Náray Karcsi biztosan segít, már most valami

fómufti a kórházban, őt fogja felhívni. Rendes volt Kékesytől, hogy szépen összegyűjtötte mindenkinek az adatait, és szétküldte e-mailben. Ki másra számíthat az ember egy idő után, ha nem a volt osztálytársaira. Eszti a legutóbbi találkozón tényleg érzett olyasmit, hogy ez a harminckét ember a nagy családja, akik, ha kell, ott állnak mellette. És nem csak Ardó Magdi. Sok nevet fel tudott volna sorolni, olyanokra is hirtelen toluló szeretettel gondolt, akikkel a négy év alatt alig néhányszor szóltak egymáshoz.

A legfontosabb, hogy apát el kell vinni kivizsgálásra. Nem nagyon lesz más választása, mint hogy ráparancsoljon. Nem kérdezni kell, van-e kedve, nem érzi-e úgy, hogy ideje lenne... Apa, holnap reggel, úgy készülj. Fel is hívja Nárayt most rögtön. Adjon időpontot. Intézkedjen. Majd meghálálja valahogy. Kap hatlat. Most nem is ez a lényeg egyelőre.

Akkor gyerünk, gyerünk. Eszti most döbrent rá, hogy ki tudja már, mióta, egy takarmányos traktor mögött döcög negyvennel. Kitétte az indexet és előzésbe kezdett.

Marcika Árpád kelleetlenül csoszogott az ajtóhoz. Úgy szokta, hogy felkel ötkor, megkávézik, ürítkeznek, aztán reggeliznek egy rendeset, és utána visszabújnak az ágyba. Az ilyen álmok a legédesebbek, tudta ezt mindig, de csak azóta vezette be a szertartást, amióta a felesége meghalt. Most meg tessék, fél kilenc csak, és már csönget valaki. Biztos a számlát hozza, manapság csak azt kap az ember, számlát, hogy fizethessen.

Eszti meglátva nem érzett különösebb örömet.

„Na? Nincs kulcsod?“, kérdezte.

„Van, csak nem akartam rád törni. Hátha be sem engedsz“, mondta Eszti és mosolyogni próbált, mint egy viccen.

„Olyan nagy gazembernek gondolsz? Különben mindegy.“

Az öreg bevonult a hálószobába, visszahanyatlott az ágyra.

„Rájöttem, hogy minden az éjszakától függ. Akkor dől el minden. Az egész napod. Ahogy ébredsz. Hogy honnan érkezel meg. Milyen álomból. Minden más smafu. Elhiszed? Nem hiszed el.“

Eszti leült a huzattal bevont székre, ami a fal mellett állt. Nézte a párnák között fekvő apját, aki a plafonra szegezte a tekintetét, úgy beszélt.

„Az éjszaka az úr. Jobb, ha tudod“, ismételte meg az apja.

Egy kis ideig csend lett. Az apja moccanatlanul feküdt, és ez Esztire is különös hatással volt, egyszerre úgy érezte, nem szabad mozdulnia, ki kell várnia a percet.

„Vettem kolbászt“, mondta egyszerre csak az apja.

„Miféle kolbászt?“

„Semmilyen, kolbászt. A hentesnél, mert megláttam az utcáról. Bementem megvettem.“

„És?“, kérdezte a lánya tétován. „Jó?“

„Jó“, az öreg felnevetett, de a testhelyzetén nem változtatott. „Nem ez a kérdés, hogy jó-e. Hanem, hogy milyen ízű.“

„Értem“, felelte Eszti.

„Nem érted. Nem értheted. Rágtam a kolbászt, és éreztem, hogy ilyen kol-

bászt már ettem. De nem tudtam rájönni, mikor és hol. Bekaptam egy újabb karikát, és olyan lassan forgattam a számban, ahogy csak bírtam. Éreztem az ízt, és tudtam, hogy elő fog bújni. Valahonnan nagyon mélyről. Elnyammogtam két szeletet, hármát, négyet. És aztán az ötödiknél megvolt. Egy név. Hornyák Vili. Kereken hetven évvel ezelőtt. Nem tudod, ki a Hornyák Vili, mi? Egy osztályba jártunk. Neki küldtek ilyen ízű kolbászt hazulról. Mindenféle kolbászt ettünk, és minden kolbász ezeknek a régi kolbászok valamelyikére hasonlított. Érted? Semmi sem új már. Nekem minden, ami van, csak valami réginak a lenyomata. És így kell élnem, ki tudja még meddig. Mekkora baromság.”

Eszti felsóhajtott.

„Apa...”

Az öreg megmozdította a fejét, laposan nézett a lányára felé.

„Tudom, miért jöttél. Mert összehugyoztam magam Zákányi Vilmánál. Nem volt nehéz kitalálni.”

„El kell mennünk kivizsgálásra. Megbeszéltem holnapra egy időpontot.”

Az öreg egy másodpercet várt a válasszal. Lassan beszélt, mint aki hirtelen elfáradt.

„Mért van neked erre szükséged, mondd?”

„Tessék?”

„Úgy is kérdezhetem, mért van még szükséged rám? Arra, hogy éljek? Hogy még legyek egy évig, akárhány évig?”

„Megkérlek, ne beszélj így!”

Eszti felugrott a székről, tett egy lépést az apja ágya felé, de nem akarta, hogy a tekintetük találkozzon. Az ablakhoz ment, meghúzta a redőnyt zsinórját.

„Hagyd békén. Nincs jogod bejönni ide, felhúzni a redőnyt. Meg elcipelni az orvoshoz.”

Az apja most felült az ágyban, eddig szorosan rátapadó köpeny kissé szétnyílt a felsőtestén. „Végül is mit akarsz? Elárulnád?”

„Szükségünk van egymásra”, mondta Eszti, továbbra is a redőnyt húzójával babrálva, de valahogy maga is érezte, ez nem hangzott valami meggyőzően.

„Jó, ilyenkor ezt kell mondania egy jól nevelt gyermeknek.”

Marcika Árpád megfeszítette a felsőtestét, kissé előredőlt, és a lányára mutatott.

„De a helyzet az, hogy nekem nincs szükségem rád. És szerintem neked sem rám. Nincs ebben semmi gonoszság, hidegszívűség. Te elvagy a halaiddal. Én meg végigkóstolgtatok még néhány kolbászt. Hátha eszembe jut még egy-két név a múltból. Ha meg összecsinálom magam, gatyát váltok. Örökké ez sem fog tartani.”

Eszti ellökte magát az ablakpárkánytól, és most odaállt az ágy elé, az ablakon beeső kevéske fény útjába. Árnyékot vetett az apjára. Aztán oldalt lépett picit, hogy az öreg feje újból fényt kapjon és lássa a szemét.

„No?”, mosolyodott el az apja, nem annyira kedvesen, mint inkább gúnyosan. „Halljuk azt a fontos mondatot, amiért ide kellett vonulnod elém.”

„Gyere el velem a telepre. Lesz helyed. Tudok rád vigyázni.”

A férfi visszahanyatlott a párnára, a szemét megint a plafonra függesztette, aztán nevetni kezdett. Hosszan nevetett, legalább fél percen át. Eszti nézte, és semmire sem akart gondolni. Holott tudta, s miközben az eszével nem akart rá

gondolni, a szívével arra gondol, hogy nem veszi magához az apját a telepre. Isten ments. Akkor mit érne az egész. Hiszen világ életében előle menekült, ettől az öregembertől, aki mindig is öreg volt a szemében, most meg már olyan öreg, hogy rég meg kellett volna halnia, nem anyának, hanem neki. Ezzel szemben él, csak néha bepisil, hát pisiljen be, mi van abban, neki ehhez semmi köze, akkor sem, ha ebből a csurgató öreg hímtagból származik ő maga is.

Az apja befejezte a nevetést, kissé szagatottan, elhalóan.

„Menjek a halaid közé, mi? Ezt szeretnéd... Ennél jobb viccet rég hallottam. Mégiscsak érdemes volt idejönnöd. Köszí!”

Eszti megfordult, és kiment a hálóból, át a folyosón, abba a helyiségbe, közvetlenül a vécé mellett, ami valaha az ő szobája volt. Ma lomtár. Becsukta az ajtót, és leült a vásott rekamiéra. Üresnek érezte magát, miközben a feje zakatolt. Az apja nevetését hallotta, mintha még mindig nem hagyta volna abba, ezt az öreget, ám mégis eleven, gurgulázó és gúnyos nevetést – amit kiérdemelt tőle. Felnézett, és a parkettán meglátta az ezeréves, megragasztott szélű akváriumot, amit anya vett neki a tizedik születésnapjára. Kipucolva állt ott és egy téli bakancs volt benne.

Felhívta Nárayt, hogy mégsem jönnék, és elindult. Tudta jól, ez menekülés, és nem lenne szabad minden felelősséget az apjára háritania, mondván, hogy ő mindent megtett, mivel idejött, könyörgött neki (nem is könyörgött), ám nem volt mit tenni. Makacs az öregúr. Elcsócsál egy kis kolbászt, elmélázik a régi ízeken, és ennyitől már boldog. Bár jobb nem használni ilyen definiálhatatlan szavakat, mint a boldog.

Lefékezett, és ügyes mozdulattal bebújt az épp megürült helyre, két kocsi közé. Csak most értette meg, amikor jobbra nézett, hogy pontosan mit akar. A hentes előtt parkolt. „Tisztára hülye vagyok”, korholta magát, még várt is egy pillanatot, mint aki küzd, csak utána szállt ki, és ment be az üzletbe. Többféle kolbászt tartottak, fogalma sem volt róla, az apja melyikből vett, melyik lehet az emlékidéző kolbász, az a valamilyen Vili-féle. Mindegy, az apja azt mondta, hogy minden kolbász hasonlít egy régi kolbászra. Nem lehet hibázni. Vett egy szálat, aztán papírcsomagolásban odahajította a hátsó ülésre. Dunába vizet hordani, Istvánéknak annyi kolbászuk, stifolderük, sonkájuk van, bele lehet fulladni. István mindig tart magánál egy kisebb darabot, mert ha nincs ideje rendszeren enni napközben, abból harap néha, Eszti már többször megfigyelte. „Nem baj, ez az én kolbászom lesz, beviszem a szobába és titokban elmajszolgatom.”

Elhagyta a város végét jelző táblát. Most arra gondolt, lehet, csak akkor tér majd vissza, ha jön a hír, hogy az apja meghalt és intézkednie kell.

Magdi nem értette, hogy hagyhatta ott az apját.

„Semmi? Orvoshoz sem vitted el? Azért ne haragudj, ez felelőtlenység.”

„Mit tudok tenni? Akarata ellenére? Fekszik az ágyban és röhög.”

„Röhög? Min röhög?”

„Csak úgy röhög.”

Magdi kutakodva nézett rá. Aztán megvonta a vállát. „Akkor is”, mondta. „Most már neked kell az erősebbnek lenned.”

„De nem lehetek a szülője, ő nem lesz a gyerekem, hogy ráparancsoljak.”

„Dehogynem!”, tett egy indulatos mozdulatot Magdi, hogy a kezében lévő tokból kiesett a cd-lemez. „Ez a szar is!”, mondta, ahogy lehajolt. „A pályázatot csak lemezen lehet beadni, de úgy tudd meg, az önkormányzatnál nincs olyan rendszer, ami simán be tudja másolni. Fel van véve iksz manusz, akik újra beviszik az adatokat. Kérdezem a Tóth Ferit, ő ott a főnök, hogy most mi van, szerinte ez normális? Azt mondja, nagyon szorri, az EU-tól erre kaptak pénzt, mármint munkahelyteremtésre, kell nekik adni valami melót. Nem csoda, hogy itt tartunk. Mondtam Istvánnak, teljesen felment a vérnyomása, közölte, hogy bemegy és szétlővi a seggüket. Csak nem ezeknek a szerencsétleneknek a seggét kellene szétlőni, hanem fent, a nagyokosokét.”

Magdi ezt egy szuszra mondta el, hadonászva a cd-tokkal. Aztán megállt egy pillanatra. „Miről is beszéltünk?”, meredt Esztre.

„Apámról.”

Magdi bólintott. „Na, látod. Ne hagyj magad, csillagom. Minden fronton így van. Én sem szeretem, de nincs más választás. Oda kell csapni az asztalra. Mindegy, hogy az apádról van szó vagy egy fafejű hivatalnokról. De elég a lelki életből, munkára. Holnap elkezdjük lehalászni a IV-est, ugye tudod?”

„Persze”, mondta Eszti.

„Most olyat fogsz látni, mint eddig még soha. Legalábbis itt. Nem lesz megálás két napig. Én nagyon szeretem!”

A halak már kint voltak a kis medencékben, hagyták úszkálni őket, ahogy kell, hogy kiürüljön a gyomruk, és végre szállítani lehessen őket.

Eszti a harmadik napon is alig aludt valamit, a fáradtsága eksztázisba csapott át, csak forgolódott az ágyban, és bár amikor lefeküdt, úgy érezte, semmi másra nem vágyik, mint kinyújtózkodni végre, nem sokkal később épp az ellenkezője kezdte el már-már kínozni: legszívesebben felkelt volna az éjszakában, visszahúzta volna a gumicsizmáját, és ment volna a tóra fogni a hálót. Beleborzongott, hogy a markos férfiak úgy kezelték, mint aki egy közülük. Kurjongattak neki, és nem évődve, megengedően, mint a nőknek szokás, hanem keményen, pattogós szavakkal, de nem is piszkálásként, hanem hogy menjen a munka, mert itt minden késlekedés, rossz mozdulat csak hosszítja a melót. Ki a fene szeret állni a hideg vízben, ha nem kell. Rácsaptak a hátára, volt, aki erős kézzel megropogtatta a csontját a végén, „Jól kifogtunk a halakon, baszdmeg!”, mondta valaki, és ezen mindenki nevetett. Végre nem csak teát kaptak, hanem körtepálinkát, járt az üveg egyik embertől a másikig. Eszti is húzott belőle, másodjára már le sem törölte az üveg száját, a szemét sem szorította össze, hanem hátrahajtotta a fejét, látta egy pillanatra a csillagos eget, és talán akkor költözött belé végleg az érzés, hogy ez mennyire ő, itt van jó helyen, nem akar mást. Aztán harmadszor is ivott, fél kortyot, mert pont nála fogott ki az üveg. Ezen is nevettek, „Nézzenek, oda, vigyázni kell a csajjal, ki szopja az utolsó cseppet is, a kurva életbe!”

Ököllel verték az ajtaját. „Ki az?” , kiáltott ki, mire Gyula hangját (úgy vélte, az övé) hallotta. „István meghalt. Gyere!” Még sosem tegezte, hihetetlen módon ez villant át az eszén először.

Eszti kiugrott az ágyból, felrántotta az ajtót, de már senki sem volt ott, a túlsó kanyarulatából hallotta a futó léptek döngését. Egy szál pólóban kilépett a folyosóra, és úgy érezte, hirtelen minden kitágul körülötte. Füle mintha hatalmasra nőtt volna és képes lett volna minden apró zajt meghallani, még azt is, ami általa ismeretlen történekekből származik; a szeme előtt olyan fényeket, villódzásokat látott elvonulni, amikről nem tudta, mit jelentenek, de szinte jó volt éreznie, hogy ezek a jelenségek elérnek hozzá, mert ő itt él, ide tartozik. Rögvest beléhasított: hiszen most minden megváltozik. Épp csak megmelegedett, máris minden más lesz. Lehet, hogy el kell majd mennie. Elkezdett dideregni. Visszatámaszkodott a szobába, és kapkodó mozdulatokkal öltözött, mezítláb bújta bele a gumicsizmába. Aztán szaladt arrafelé, ahonnan a hangokat hallotta.

Érthetetlen volt, mit keresett István a lehalászott IV-esnél, mért ment vissza. Magdi pokrócba bugyolálva állt a parton, István teste fölött. A faluból ájtott Jegenyés doktor, de nem kellett sok tudomány hozzá, hogy megállapítsa, a férfi halott. Müller Vilinek tűnt fel, aki hazafelé biciklizett a műszak végén, hogy a IV-es vizén egy felfordult csónak libeg. Rögtön begázolt a tóba, és a parttól két méterre már bele is akadt a testbe. Arcal lefelé feküdt, a két karját széttárva, mintha meg akarná ölelni a tavat. Eszti Magditól hallotta, szegény ezt ismételte, ahogy Müller Vili beszámolójából teljesen magáévá tette, miszerint István meg akarta ölelni a tavat. Világosodott, amire kiérkeztek rendőrök, aztán a mentők, majd rögvest utánuk a halotyszállítók is. A mentőtiszt még egyszer közölte Magdival, hogy István meghalt, és egyben azt is, hogy ha a rendőrség befejezte a munkáját, először a kórbonctanra kell szállítaniuk az elhunytat. „Felboncolják?”, kérdezte Magdi, mire a fiatal, kesze bajsú orvos azt felelte, hogy természetesen, ilyen esetekben ez kötelező. „Milyen esetekben?”, fordult felé Magdi. „Hát, amikor nem természetes halállal hal meg valaki.” „Nem természetes halál...”, ismételte meg Magdi. Eszti ekkor ölelte meg a barátnőjét, aki csak egy pillanatra bújta oda, majd, mint akit megcsíptek, egyenesedett fel, és meredt rá, „Úristen, Lackó! Még nem is tudja, hogy meghalt az apja. Fel kell hívjam.”

Magdi ledobta magáról a pokrócot, Eszti kezébe nyomta. A már jól ismert energikus léptekkel mászott fel a töltésre, és indult a dzsipp felé.

„Ön is ide tartozik?”, szólította meg valaki. Eszti megfordult, egy rendőr állt vele szemben, kezében jegyzetfüzettel, tollal. „Igen”, felelte zavartan, „illetve, voltaképp, igen.” Aztán még egyszer kijelentette, immár eltökélt hangon, „Persze, ide tartozom.”

Magdi a kávéját kavargatta a nagy konyhában.

„Most nem lehet leállni. Ha valamit Istvánért akarunk tenni, akkor csak azt, hogy csináljuk tovább, amit ő elkezdett. Egyetértesz? Ugye nem vagyok lelketlen?”

Eszti megrázta a fejét.

„Ez az egész itt Istvánról szól. Vele sem volt könnyű, nélküle még nehezebb lesz, de nincs más választásunk. Figyelj ide”, mondta Magdi, és leült Eszttel szemben. „Kitaláltam valamit. De kellesz hozzá te.”

„Én?”

„Persze.”

„Én leszek István ezentúl. Te pedig én. Te leszel Magdi.”

„Magdi?”

„Csak így működhet. Másban nem bízok meg.”

„És Lackó?”

„Még gyerek. Felelőtlen, lüke. Semmiben sem hasonlít az apjára. Majd egyszer. Talán eljön annak is az ideje. De most csak mi vagyunk, ketten. Vállalod?”

Eszti átnyújtotta mindkét kezét az asztal felett. „Hát persze.”

Magdi megfogta a kezét és megszorította.

Összepréselt ajakkal bólintott egyet.